

Právo životního prostředí – základní pojmy, předmět, metoda, principy, systém

Nástroje právní regulace

*Subjekty práva životního prostředí a jejich postavení při ochraně
životního prostředí*

Ekonomické nástroje regulace

Mgr. Vojtěch Vomáčka, Ph.D., LL.M.

**22. 3. 2019 – Základy práva životního prostředí
Jaro 2019**

Osnova

- **Organizační záležitosti**
- **Právo životního prostředí – základní pojmy, předmět, metoda, principy, systém**
- **Nástroje právní regulace**
- **Ekonomické nástroje regulace**
- **Subjekty práva životního prostředí a jejich postavení při ochraně životního prostředí**

22.3.2019 Učebna 038

16.00 – 17.40: Právo životního prostředí – základní pojmy, předmět, metoda, principy, systém. Nástroje právní regulace. Nepřímé - ekonomické nástroje regulace. Subjekty práva životního prostředí a jejich postavení při ochraně životního prostředí.

Přednášející: *Mgr. Vojtěch Vomáčka, Ph.D.*

18.00 – 19.40: Ochrana zemědělské a lesní půdy.

Přednášející: *JUDr. Jana Tkáčiková, Ph.D.*

29.3.2019 Učebna 038

8.00 – 9.40: Právní regulace nakládání s odpady.

Přednášející: *JUDr. Jakub Hanák, Ph.D.*

10.00 – 11.40: Vztahy odpovědnosti

Přednášející: *doc. JUDr. Ilona Jančářová, Ph.D.*

26.4.2019 Učebna 038

16.00 – 17.40: Ochrana životního prostředí v procesech podle stavebního zákona. Posuzování vlivů na životní prostředí. Integrované povolování.

Přednášející: *Mgr. Vojtěch Vomáčka, Ph.D.*

18.00 – 19.40: Ústavní základy práva životního prostředí, právo na příznivé životní prostředí, právo na informace o životním prostředí.

Přednášející: *JUDr. Jana Dudová, Ph.D.*

Učební pomůcky k Předmětu BZ406Zk - jaro 2019

JANČÁŘOVÁ, Ilona, Jana DUDOVÁ, Jakub HANÁK, Milan PEKÁREK, Ivana PRŮCHOVÁ, Vojtěch VOMÁČKA a Dominik ŽIDEK. **Právo životního prostředí: Obecná část.** 1.vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 716 s. učebnice č.531. ISBN 978-80-210-8366-0.

JANČÁŘOVÁ, Ilona, Jana DUDOVÁ, Jakub HANÁK, Milan PEKÁREK, Ivana PRŮCHOVÁ a Jana TKÁČIKOVÁ. **Právo životního prostředí: Zvláštní část.** 1.,vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2015. 624 s. učebnice - 527. ISBN 978-80-210-8041-6 (vybrané kapitoly dle obsahu předmětu).

TUHÁČEK, M, JELÍNKOVÁ, J.: a kolektiv **Právo životního prostředí -- praktický průvodce,** Grada, 2015, ISBN, 978-80-247-5464-2

JELÍNKOVÁ, J: **Občan, spolek, obec a úřad v ochraně životního prostředí,** Grada,2017, 978-80-271-0508-3

JANČÁŘOVÁ, Ilona. *Právo životního prostředí pro bakaláře.* 1., 1. dotisk. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 292 s. Učebnice - č.467. ISBN 978-80-210-5556-8.

Pozn.:!!! je třeba aktualizovat dle změn právní úpravy vybrané pasáže

Předmět práva životního prostředí

Společenské vztahy, jejichž předmětem je životní prostředí -
„environmentální právní vztahy“

Pojem: „životním prostředím je vše, **co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka** a je předpokladem jejich dalšího vývoje. Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie“ (§ 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí)

Dle metody právní regulace lze rozlišit:

- veřejnoprávní environmentální vztahy (převažující)
- soukromoprávní environmentální vztahy

PRÁVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ = SMÍŠENÉ PRÁVNÍ ODVĚTVÍ

Vztah veřejnoprávních a soukromoprávních vztahů – východisko: vztah veřejného a soukromého práva

Příklad: Veřejnoprávní smlouvy, odpovědnostní aspekty a náhrada újmy.

Příklad využití veřejnoprávních standardů: NSS 33 Cdo 670/2012

Podle ustanovení § 5 odst. 3 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, jsou při provádění staveb nebo jejich změn nebo změn jejich užívání stavebníci povinni podle charakteru a účelu užívání těchto staveb je zabezpečit (mimo jiné) zásobováním vodou; není stanoveno, že se musí jednat o vodu pitnou. Podle § 6 odst. 1 vyhlášky č. 268/2009 Sb., o technických požadavcích na stavby (dále jen vyhláška č. 268/2009 Sb.), stavby podle druhu a potřeby musí být (mimo další technické vybavení) napojeny na vodní zdroj nebo vodovod pro veřejnou potřebu; pro rodinné domy pak není stanoveno, že se musí jednat o vodu, která má parametry pitné vody, jako je tomu například u staveb škol, předškolních, školských a tělovýchovných zařízení, pro které je zakotveno, že ve výukových prostorách musí být umístěn alespoň jeden výtok pitné vody (§ 49 odst. 8, věta první, vyhlášky č. 268/2009 Sb.) Ani ve vyhlášce č. 137/1998 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu, účinné do 25. 8. 2009, nebyla povinnost napojit rodinný dům na zdroj výhradně pitné vody stanovena.

33 Cdo 670/2012

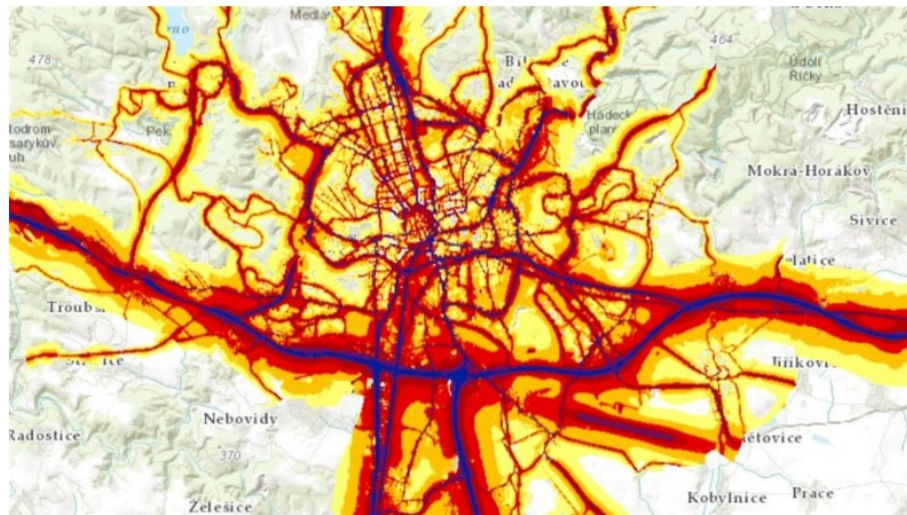
V případě, že dům takovou vodovodní přípojkou nedisponuje, je výrazem běžné opatrnosti kupujícího, že si - za předpokladu, že se z jeho strany jedná o požadovanou vlastnost nemovitosti, o jejíž existenci (a to je podstatné v souzené věci) nebyl ze strany prodávajícího ujištěn - jakost vody ověří, případně, že si napojení domu na zdroj pitné vody vymínil. Neučiní-li tak, nelze takový nedostatek považovat za vadu ve smyslu ustanovení § 597 obč. zák. a kupující je povinen sám nést riziko nedostatku takové vlastnosti spojené i s případnými vyššími náklady vynaloženými na užívání domu, například s výdaji na zásobení balenou pitnou vodou. V souzené věci však nelze přehlédnout, že podle skutkových zjištění, z nichž vycházel odvolací soud, žalovaní (prodávající) žalobce (kupující) před uzavřením kupní smlouvy ujistili, že voda z vlastního zdroje je pitná. Vyšlo-li následně najevo, že toto ujištění prodávajících je nesprávné, nastupuje odpovědnost prodávajících za vady podle ustanovení § 597 obč. zák., v jehož ustanovení odstavce 1 má oporu žalobci uplatněné právo na slevu z kupní ceny.

Veřejnoprávní i soukromoprávní regulace

Brno trápí nadměrný hluk, v noci se dobře nevyspí devět lidí z deseti

28. února 2019 6:51

Podle aktuální hlukové mapy ministerstva zdravotnictví kazí ruch z ulic spánek až 90 procentům Brňanů. Největší problémy jsou hlavně kolem dálnic a v centru města. Pomoci může například tichý asfalt.

Hluková mapa rozděluje brněnskou aglomeraci na jednotlivá hluková pásma. Zachycuje počet lidí v těchto pásmech ve dne a v noci. |
foto: Ministerstvo zdravotnictví (geoportal.mzcr.cz/shm/)

Veřejnoprávní i soukromoprávní regulace

- *Strategické hlukové mapy, akční plány.*
- *Územní plánování – kde může být zdroj hluku umístěn – akustické studie, tiché oblasti*
- *Povolovací řízení – územní/stavební - konkrétní provedení*
- *Povolení k provozu – podmínky provozu.*
- *Hygienické hlukové limity + výjimka v § 31*
- *Provádění kontrol v provozovně/v domácnosti*
- *Obecně závazné vyhlášky obcí*
- *Sousedské žaloby, lidskoprávní ochrana*

Ústavní právo

Trestní právo

Správní právo

Právo životního
prostředí v užším
pojetí

Civilní právo

Další odvětví

NORMY PŽP

Správní právo

Právo životního
prostředí

Regulace územního plánování a výstavby

Daňové předpisy, státní dotace

Správní trestání

Právo životního prostředí

Ochrana přírody a krajiny

Ochrana ovzduší

Chemické látky

Ochrana vod

Obaly, odpady

Ochrana zvířat

- Antropocentrické pojetí práva
- Ochrana práv (*Schutznormtheorie*) x ochrana zájmů (*interest theory*)
- „*The fish cannot go to court*“

Normativní rámec

- Širší regulační rámec
- Řešení poměrů v území
- Poměrování veřejných zájmů

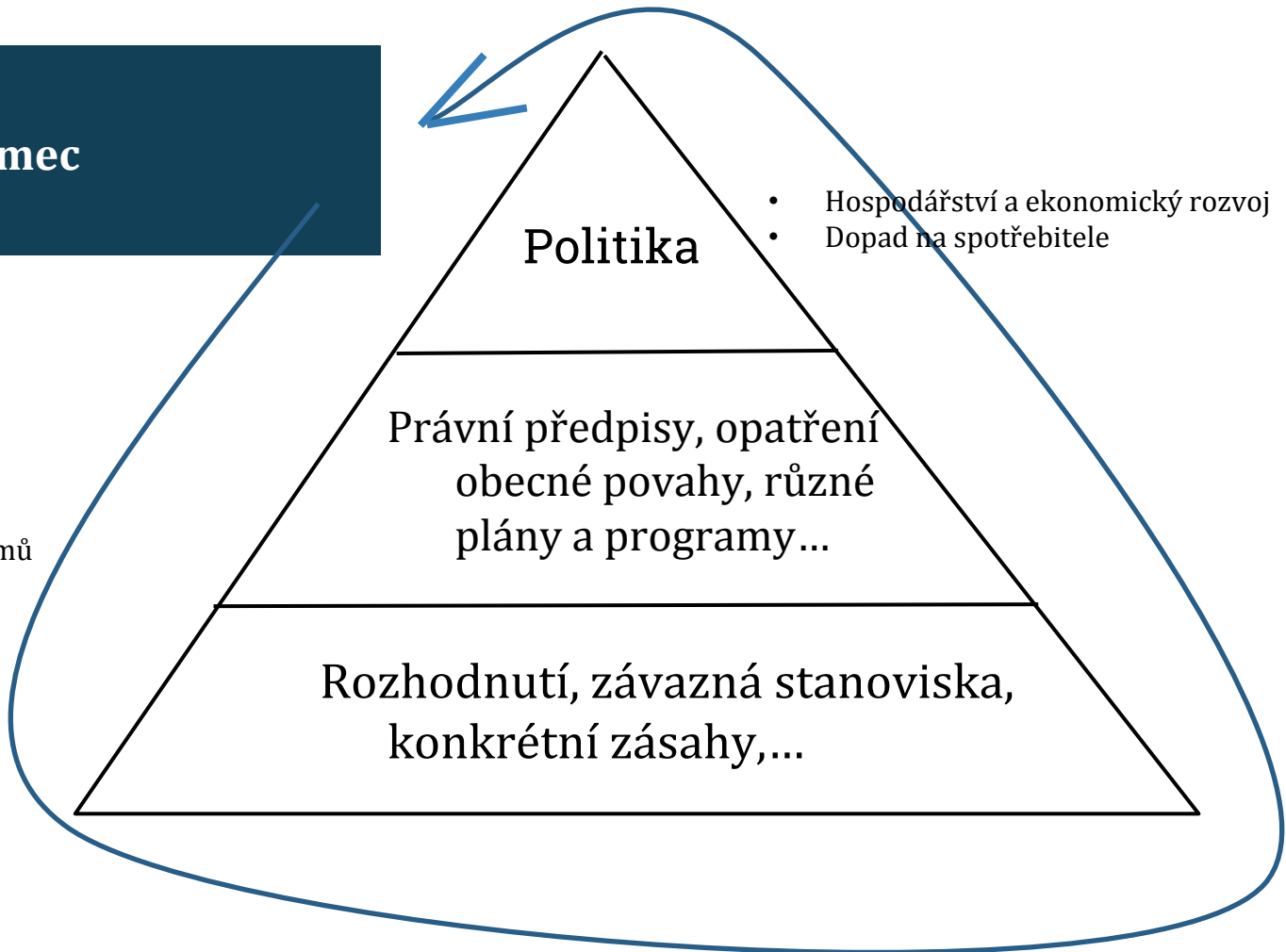
- Konkrétní řešení
- Zájmy jednotlivců
- Podmínky rozhodnutí
- Výjimky z ochrany

Politika

- Hospodářství a ekonomický rozvoj
- Dopad na spotřebitele

Právní předpisy, opatření
obecné povahy, různé
plány a programy...

Rozhodnutí, závazná stanoviska,
konkrétní zásahy,...

Česko bude méně „zelené“, už miliard korun

26. ledna 2019 10:00

Plán, jak ozelenit Česko a uspořit více energie, to sch zástupci moderní energetiky mu vyčítají, že není dost který obnovitelné zdroje mají. Průmyslové podniky a že kvůli vysokým nákladům ztratí konkurenceschopn

Ilustrační snímek. | foto: Ota Bartovský, MAFRA

Podniky navíc tvrdí, že nakonec všechno zaplatí zákazník v cenách dražších produktech.

27. LEDNA 2019 12:31 | LIDOVKY.CZ > ZPRÁVY > DOMOV

Ministerstvo nyní nebude plošně zakazovat glyfosát, nemá méně škodlivou náhradu

MIROSLAV TOMAN | FOTO: © ČTK, ČESKÁ POZICE

PRAHA Ministerstvo zemědělství v současnosti nebude plošně zakazovat používání glyfosátu, protože nemá méně škodlivou náhradu. Zákaz tohoto herbicidu, který zemědělci používají k hubení plevelu, by mohl znevýhodnit české zemědělce proti pěstitelům z okolních zemí. V pořadu Partie televize Prima to v neděli uvedl ministr zemědělství Miroslav Toman (za ČSSD). Plošný zákaz do budoucna nevyklučuje, ale podmínkou je právě nalezení náhrady.

Rekla
sp
C
Přest
tu
Proč ta

A tím to
nehasnel

AKCE

NABÍDKY PRÁCE

ODPADY

OVZDUŠÍ

ENERGIE

VODA

CHEMIE

OHLAŠOVACÍ POKY

ASÍ

POD

Byznys / Průmysl

Finance

Průmysl

Doprava

Realty

Burzy a trhy

Obchod a služby

Startupy

více

Startupy

Dluhopisy

Žebříček miliardářů

Budoucnost byznysu

Mikroskop

E15.cz > Byznys > Průmysl a energetika > Brabec zastaví antifosilní zákon, poškodil by prý ekonomiku

Brabec zastaví antifosilní zákon, poškodil by prý ekonomiku

Kurzy měn

25,590

22,750

29,600

ZKUSTE TO
NANEČISTO

1/7

reklama

**POZNEJTE SE ZÁKAZNICKOU
KARTOU KRÁSY USA**

českou Vídní ne

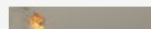
Účinně a ekolog

Aktuality

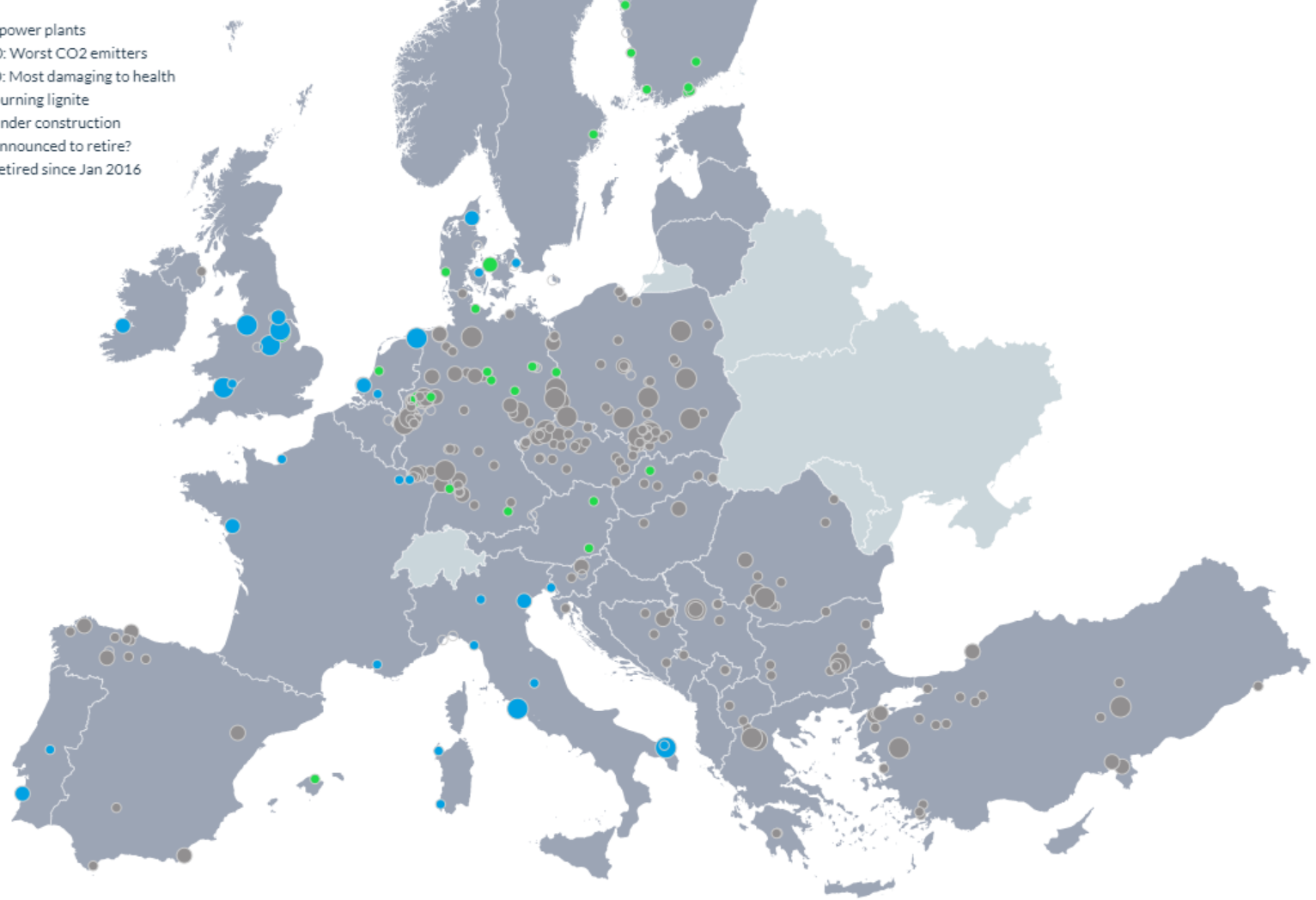
Zákon by měl do budoucna snížit závislost České republiky na ropě, zemním plynu a uhlí.

7

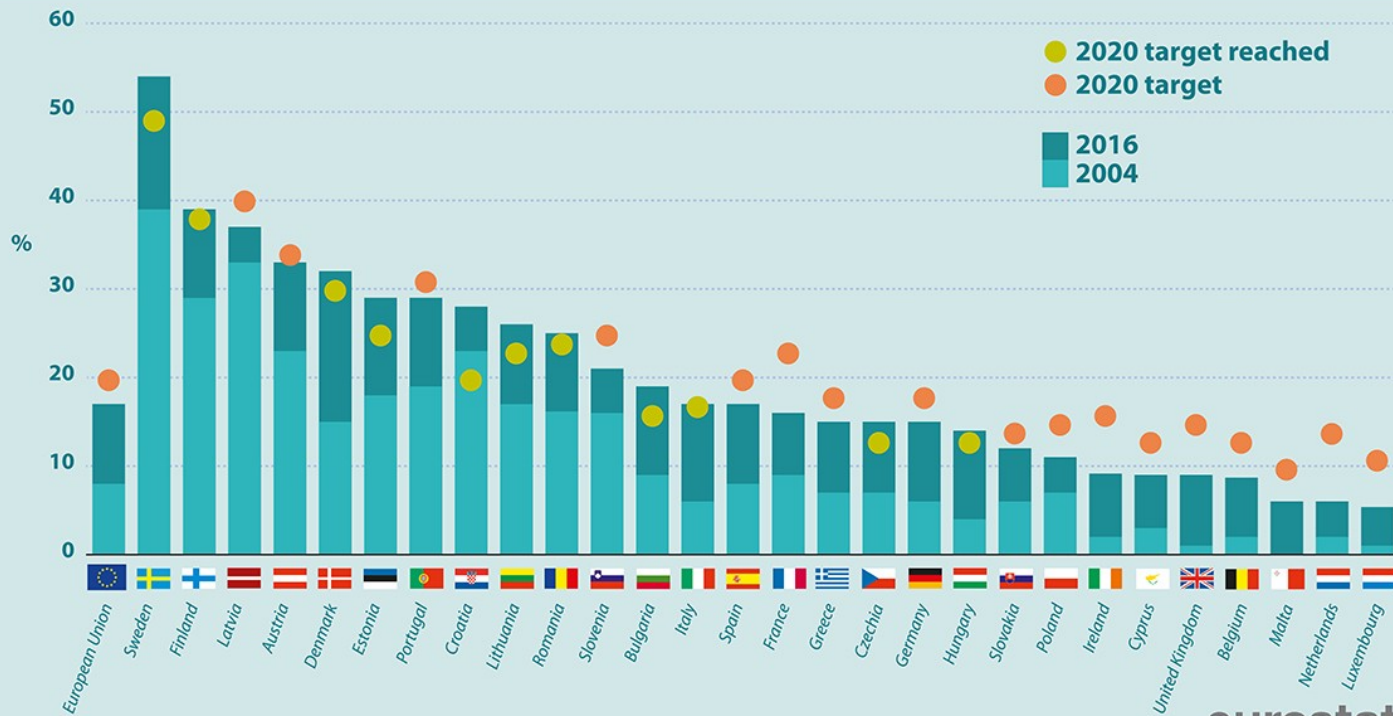
ZKUSTE TO
NANEČISTO

- All coal power plants
- Dirty 30: Worst CO2 emitters
- Toxic 30: Most damaging to health
- Plants burning lignite
- Plants under construction
- Plants announced to retire?
- Plants retired since Jan 2016

Share of energy from renewable sources in the EU Member States

(in % of gross final energy consumption)

Piráti navrhnou zrušit biopaliva do pohonných hmot

24. ledna 2019 14:40

Do boje proti povinnosti přimíchávat biopaliva do pohonných hmot se postavili poslanci Dana Balcarová a Radek Hořava. Jejich návrh je v rozporu s povinností, která tuto povinnost ruší. Je to hnutí ANO Andreje Babiše.

OMEZENÍ BIOPALIV

Piráti provokují Babiše. Navrhují zrušit přimíchávání biopaliv do pohonných hmot

LADISLAV ŠUSTR ⁹³ **NOVÉ** 25. LEDNA 2019

Témata: [biopaliva](#), [piráti](#), [Poslanecká sněmovna](#), [Andrej Babiš](#)

[Sdílet](#) 33 [Tweet](#) 9 [G+](#) 3

Pirátské poslanci se rozhodli brnkat na nervy předsedovi vlády Andreji Babišovi. Navrhli totiž novelu zákona, který by zakazovala přimíchávat biopaliva do pohonných hmot. Pokud by zákon prošel, týkal by se především některých společností holdingu Agrofert, který má Andrej Babiš ve

Online zpr

00:09 OEC
repi

00:08 Jak
arch

00:06 Vlác
sup

00:05 Nár
Přič

23:20 Sev
přec
rad

21:55 Net:
Židc
nár

21:15 „Mé
stro
link

Monit

VŠE INFORMUJTE

20:40 Prot
vyz

Kde se nacházíte: iROZHLAS.cz / [Zprávy ze světa](#) | Související témata: [plasty](#) [plast](#) [Evropská unie](#) [Rada Evropské unie](#) [Evropská komise](#) [Evropský parlament](#) [ekologie](#) [e](#)

Unijní státy se dohodly na zákaz jednorázových plastů, souhlasilo i Česko

Státy Evropské unie se dohodly na zákaz plastových výrobků na jedno použití. Shodu oznámila rakouská ministryně životního prostředí Elisabeth Köstingerová, jejíž země unii předsedá, a v tiskové zprávě také Rada EU. Zákaz vybraných jednorázových plastových výrobků tento měsíc podpořil Evropský parlament (EP), což spolu se střeďečným souhlasem zemí EU otevírá cestu ke konečné dohodě na tom, jak v unii plastový odpad omezit.

Brusel 15:57 31. října 2018

ZPRÁVY, KTERÉ JSTE NEČE

„Proč byc před cek Tisicům politiků ukázat r

DÍTĚ V O pátrá po z Rychnc

Facebook populární stránku historje. Nenávis projevy

VIDEO: U i vyhoze Brněnští zásah ja filmu

Malý se

Chart – Energy consumption by end use per dwelling, 2016

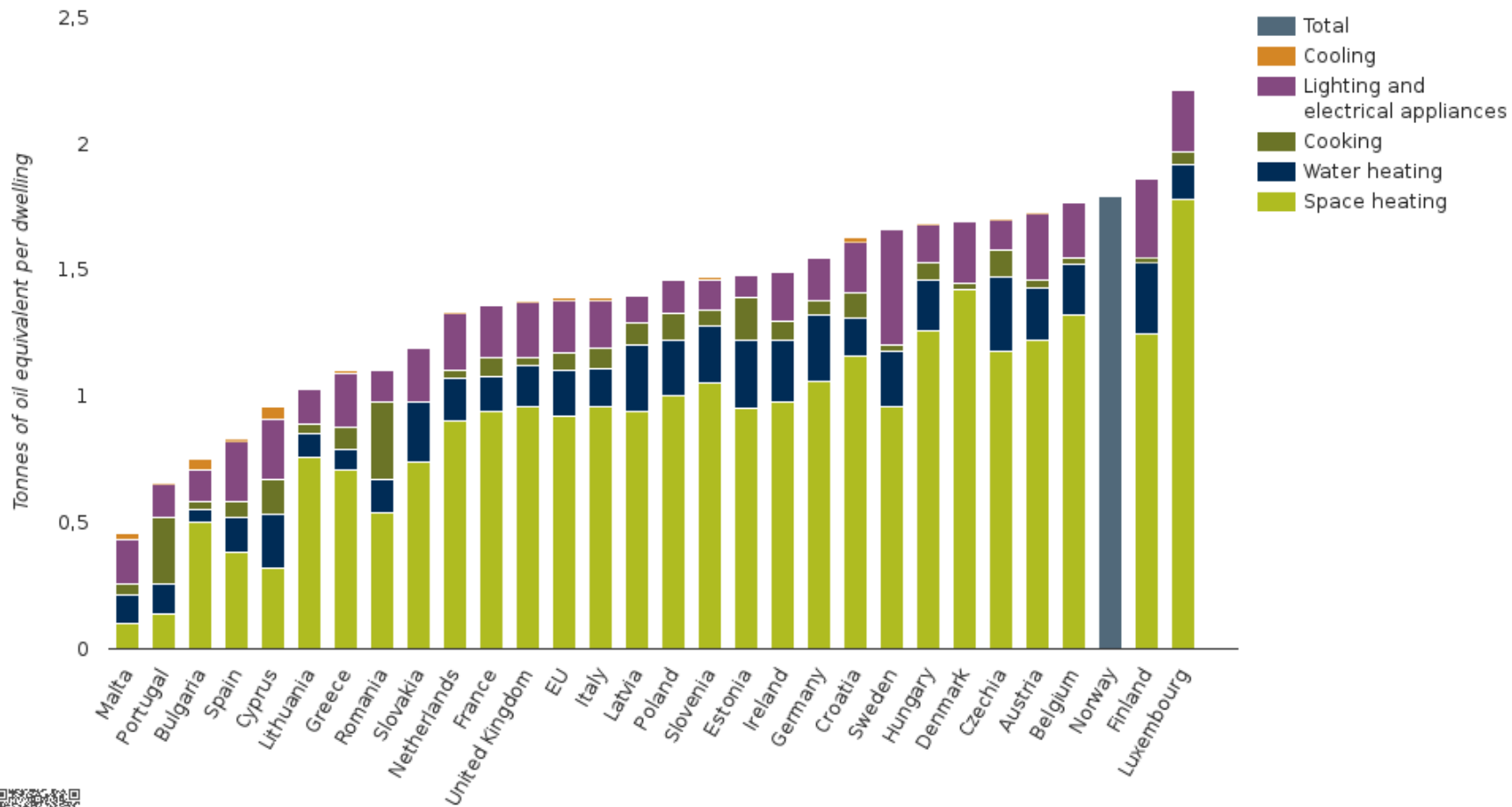
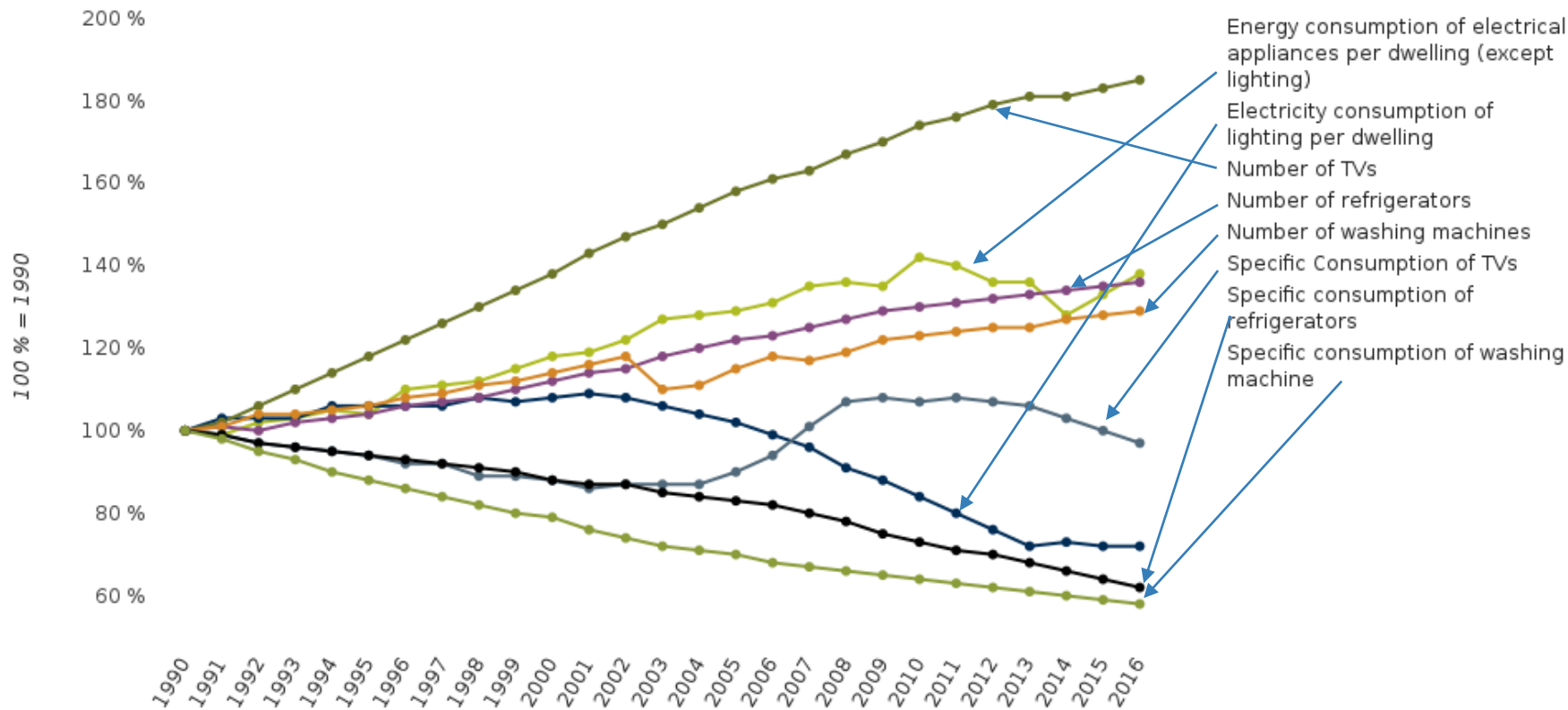

Chart – Energy consumption of electrical appliances

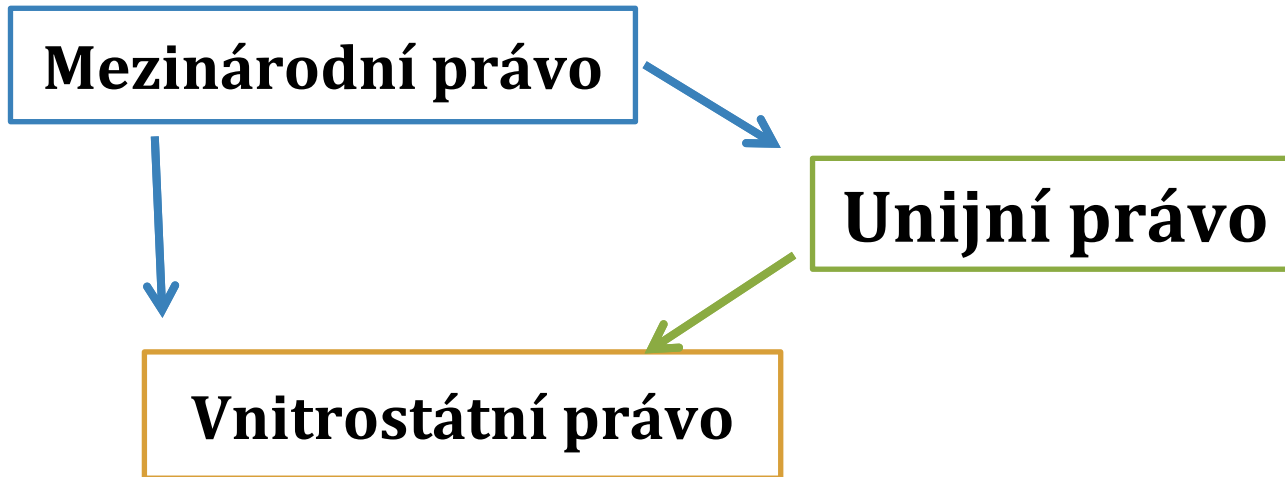
System práva životního prostředí

Mezinárodní právo

Zásadní rozdíly: Úroveň konkretizace
a způsob prosazování

Právo EU

Vnitrostátní právo (z 80 % vychází z práva EU)

System práva životního prostředí

OBEČNÁ ČÁST

Pojem a předmět

Principy

Prameny

Subjekty

Institucionální zabezpečení

Průřezové (horizontální) nástroje ochrany životního prostředí

- právo na příznivé životní prostředí a prostředky k jeho uplatnění,
  - přístup k informacím o ŽP,
  - účast veřejnosti v oblasti ŽP,
  - SEA,EIA, IPPC,
  - ochrana životního prostředí v procesech podle stavebního zákona,
  - ochrana životního prostředí při mimořádných událostech,
  - vlastnictví a životní prostředí,
  - odpovědnostní vztahy v oblasti životního prostředí
- + *vztah k ochraně člověka/lidského/veřejného zdraví*

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

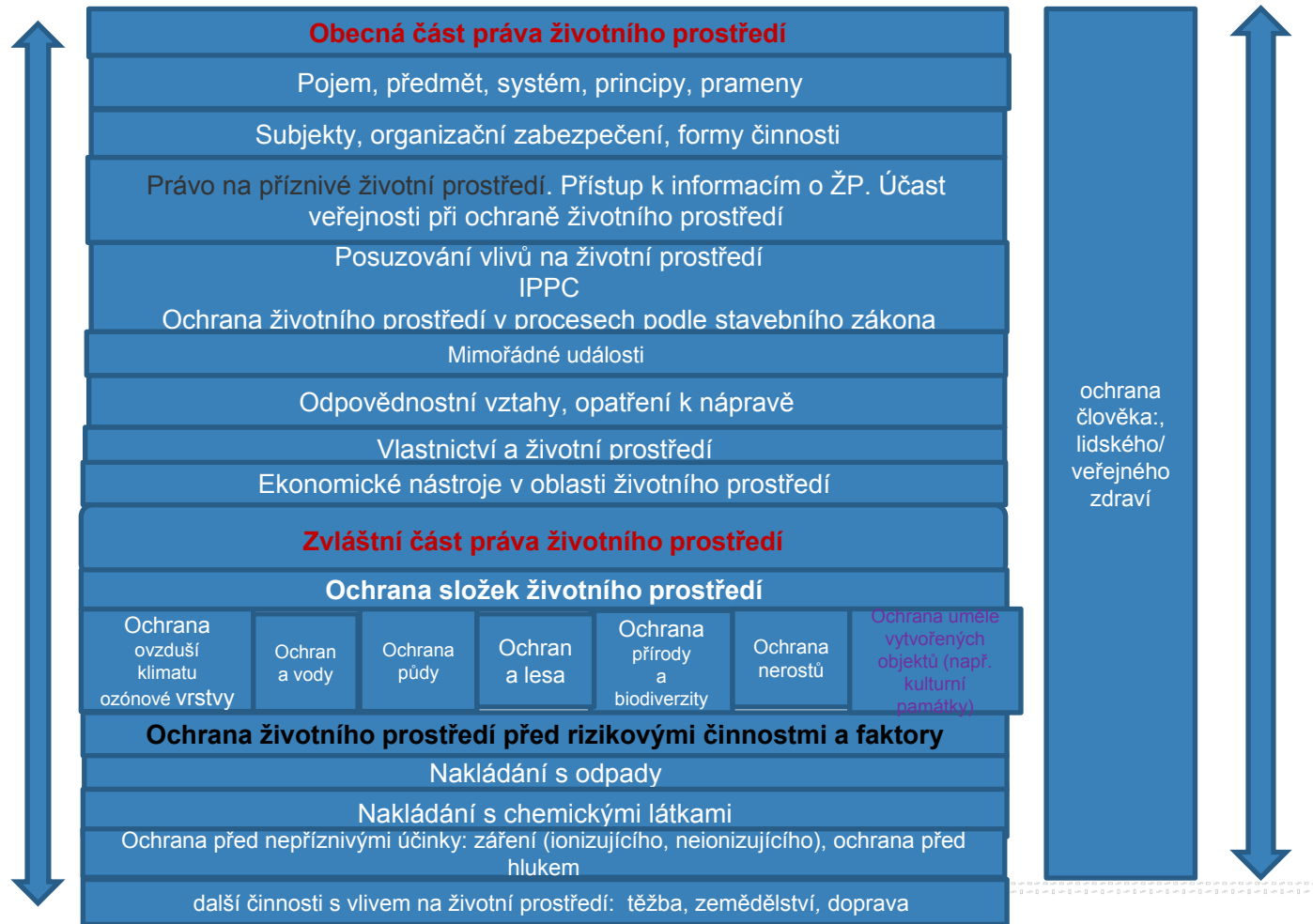
Ochrana složek životního prostředí

- ovzduší
- voda
- půda
- příroda
- les
- horniny
- uměle vytvořené objekty: např. kulturní památky

Ochrana životního prostředí před nepříznivými důsledky lidských činností a rizikových faktorů např.

- Nakládání s odpady
- Nakládání s chemickými látkami
- Ochrana před nepříznivými účinky ionizujícího a neionizující záření
- Ochrana před hlukem
- Ochrana životního prostředí při dalších činnostech – zemědělství, těžba nerostů, doprava

System práva životního prostředí

Mezinárodní právo životního prostředí

- Zvykové i smluvní právo

- Závazné i nezávazné (*soft law* – řada smluv i doporučujících dokumentů, např. WHO)

Mezinárodní právo životního prostředí

Kritéria třídění mezinárodních smluv:

A. dle povahy závazků co do jejich konkrétnosti a určitosti

- samostatné
- rámcové smlouvy
- navazující (prováděcí)

B. dle místní působnosti

- globální
- regionální
- místní

C. dle věcného zaměření – příklady

Průřezové oblasti

- Aarhuská úmluva (EHK OSN, Aarhus 1998-2001, č.124/2004 Sb.m.s.)
- Úmluva o posuzování vlivů na životní prostředí přesahující hranice států (EHK OSN, Espoo 1991-1997), č. 91/2001 Sb.m.s.)
- Úmluva o občanskoprávní odpovědnosti za škody vyplývající z činností, které jsou nebezpečné pro životní prostředí (Rada Evropy, Lugano 1973, dosud nevstoupila v platnost)

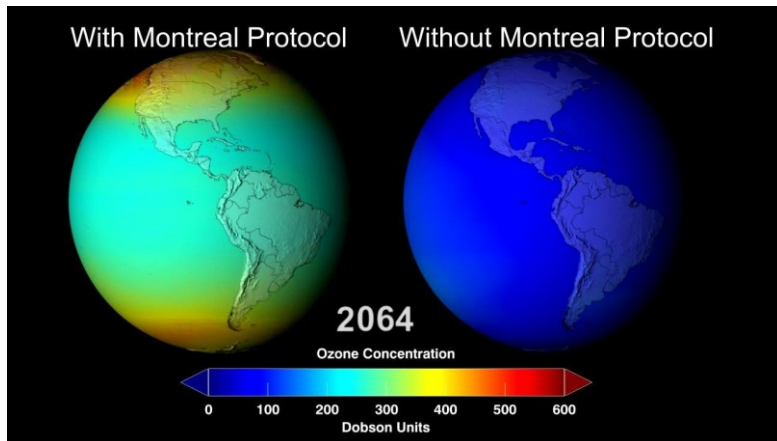
Složkové oblasti

- OVZDUŠÍ - Úmluva o dálkovém znečišťování ovzduší přesahujícím hranice států(EHK OSN, Ženeva, č.5/1985 Sb,)
- PŘÍRODA – Úmluva o biologické rozmanitosti (UNEP, Rio de Janeiro, 1992-1993, č. 134/1999 Sb.)
- PŘÍRODNÍ A KULTURNÍ DĚDICTVÍ – Úmluva o ochraně světového přírodního a kulturního bohatství (UNESCO), Paříž 1972-1975, č. 159/1991 Sb.)

Mezinárodní právo životního prostředí

Nedostatky:

- Obecnost předmětu úpravy, čím globálnější problém, tím méně konkrétní text.
- Dlouhý proces vyjednávání.
- Otázka podpory států (záleží na předmětu, financích, politice, atd.).
- Závaznost úmluv (měkké a tvrdé normy, jen pro smluvní strany – státy).
- Odpovědnost státu jen politická, možnost donucení splnění závazků slabá, neexistence sankcí (až na výjimky).

Právo EU: Prameny

Prameny unijního práva životního prostředí

- **Primární právo**
- **Sekundární právo**
- **Judikatura Soudního dvora (závazný výklad, možné sankce)**

Primární právo

Smlouva o Evropské unii (SEU)

Preambule, čl. 3 (**udržitelný rozvoj, posilování ochrany životního prostředí**)

Smlouva o fungování Evropské unie (SFEU)

Hlava XX. Část III. - čl. 191 - 193

Smlouva o založení Evropského společenství pro atomovou energii (EUROATOM)

Listina základních práv Evropské unie

Čl. 37 - Ochrana životního prostředí, Čl. 35 - Ochrana zdraví

Sekundární právo

Nařízení

Např. v oblasti - Odpady, **ovzduší**, nakládání s chemickými látkami

Směrnice

např. SEA, EIA, informace, IPPC, závažné havárie, Natura 2000, prevence a náprava škod na životním prostředí

Rozhodnutí, stanoviska, doporučení

Dohody

Mezinárodní dohody

Úmluvy podepsané EU a zemí nebo organizací mimo EU

Dohody mezi členskými státy

Právo EU: Kompetence + subsidiarita + proporcionalita

Kompetence: Sdílená mezi EU a členské státy

Zásada subsidiarity: EU odstraňuje překážky volnému trhu, reguluje to, na co členské státy nestačí

Zásada proporcionality: Způsob (forma) i míra (přísnost) regulace musí odpovídat cíli

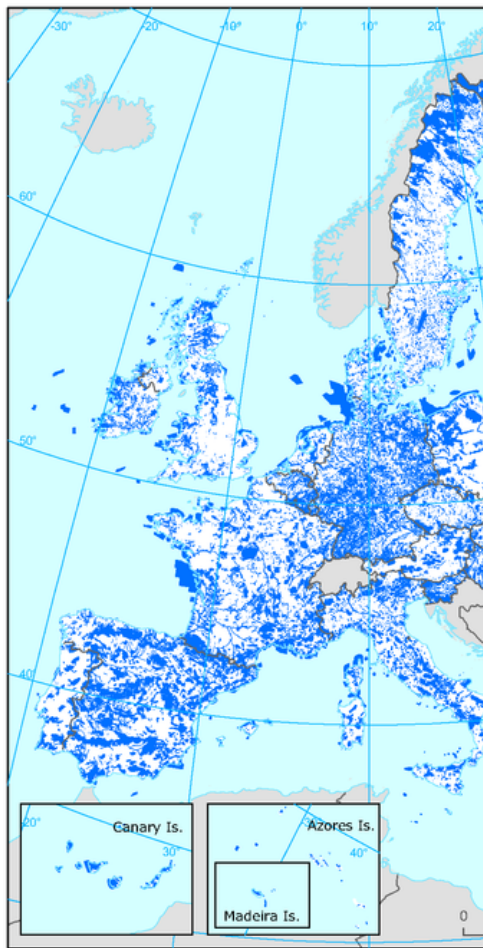
Článek 191 SFEU

1. Politika Unie v oblasti životního prostředí přispívá k sledování následujících cílů:

- **zachování, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí,**
- ochrana **lidského zdraví,**
- uvážlivé a racionální **využívání přírodních zdrojů,**
- **podpora opatření na mezinárodní úrovni** určených k řešení regionálních a celosvětových problémů životního prostředí, a zejména boj proti změně klimatu.

2. Politika Unie v oblasti životního prostředí je **zaměřena na vysokou úroveň ochrany**, přičemž přihlíží k rozdílné situaci v jednotlivých regionech Unie. Je založena na **zásadách obezřetnosti** a **prevence, odvracení ohrožení životního prostředí především u zdroje** a na **zásadě "znečišťovatel platí"**.

EU: Kompetence + subsidiarita + proporcionalita

Deník Referenc

Jez u Děčína má problém České Švýcarsko jej odr

Národní park České Švýcarsko vydal stanovisko, přezkoumá ekologické dopady stavby jezu u Děčína. Přitom přezkoumání klíčovou podmínkou pro jeho pokračování a dokončení.

[Sdílet 135](#)

[Tweet](#)

(rk)
16.11.2018 12:53
Domov
Zpráva

Ministerstvo musí znovu promyslet

Vytisknout článek
Sdílet
Velikost textu + -

Související

Plánovaná a vládou podpořená stavba jezu u Děčína je v ohrožení. Národní park České Švýcarsko uvedl, že dopady stavby jezu u Děčína mohou být závažné. Přitom právě kompenzační opatření jsou klíčovou podmínkou pro jeho pokračování a dokončení, kterou vláda schválila v lo

Křeček nebo dálnice? Ve Fryštáku se zatím podepsala padesátka lidí

18.9.2017

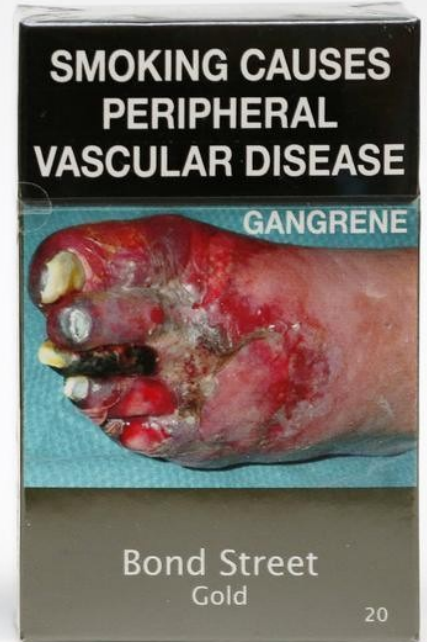
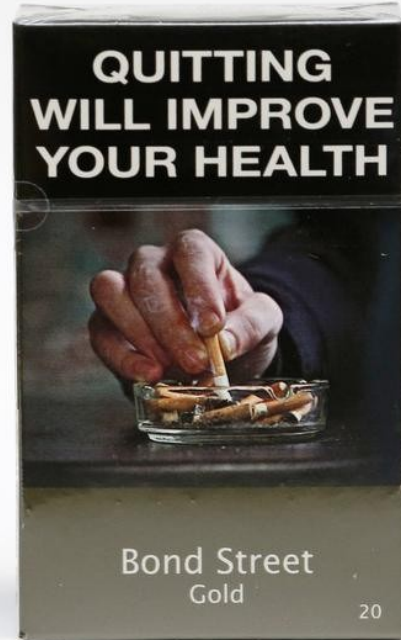
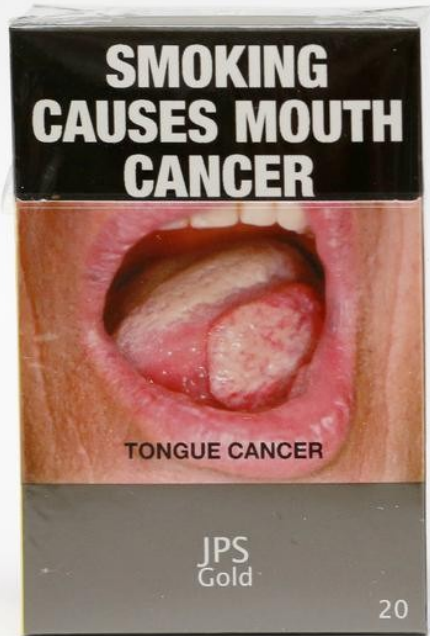

ANKETA/ Zhruba pět tisíc lidí se už aktuálně podepsalo fyzicky či na internetu pod dvojicí petic na podporu projektů dálnice D49 Hulín-Fryšták a D55 Otrokovice-Staré Město Břeclav. Příprava obou staveb trvá už více než 15 let, přičemž je soustavně blokována několika ekologickými spolky.

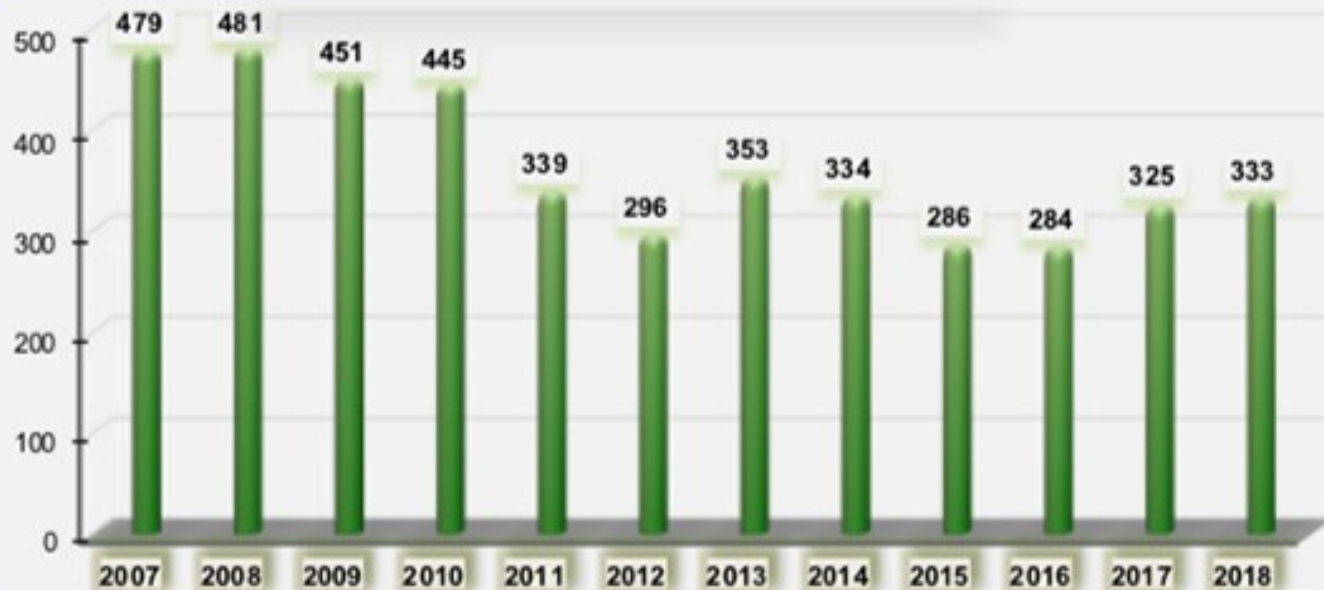

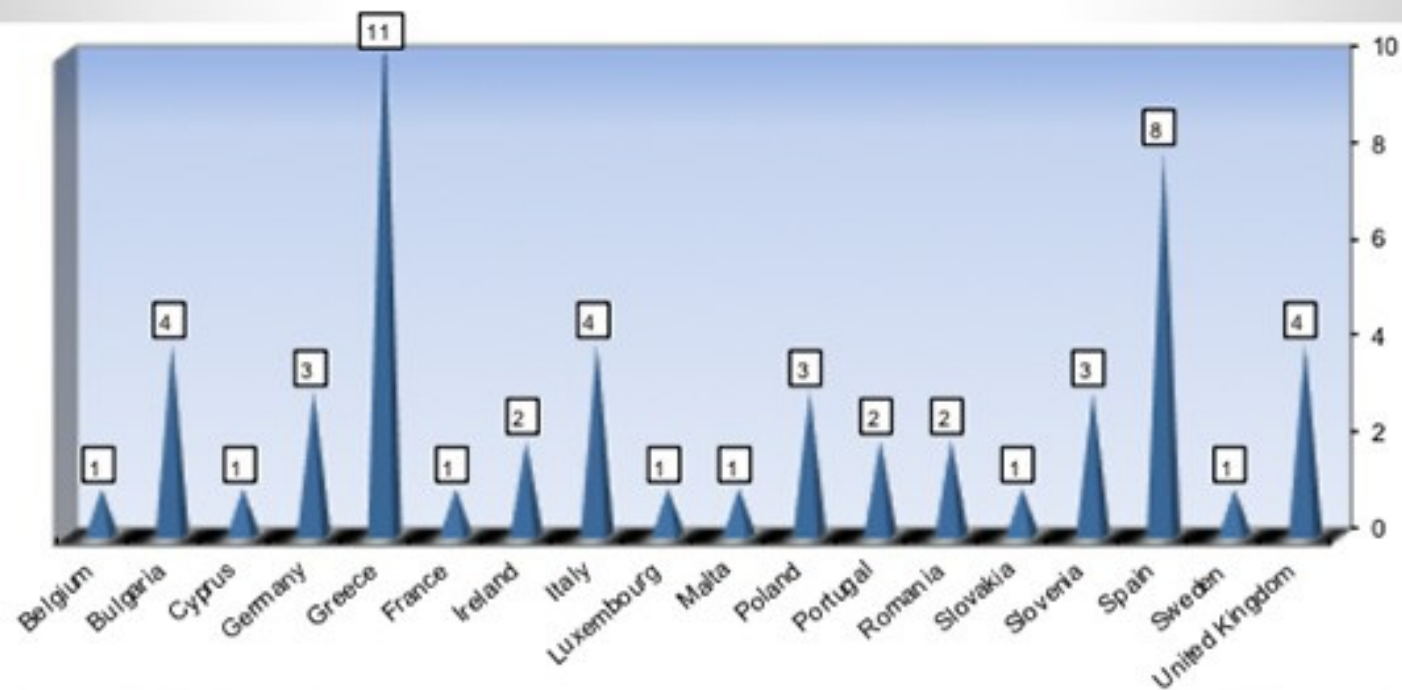
EU: Competence + subsidiarita + proporcionalita

Open DG ENV Infringements (end of each year)

Article 260 Cases (end 2018)

Total: 53

Členské státy? Možnost přijetí opatření ve prospěch životního prostředí, pokud chybí unijní regulace a opatření je přiměřené a nediskriminační

iROZHLAS

DOMOV SVĚT EKONOMIKA SPORT KULTURA VĚDA KOMENTÁŘE ŽIVOTNÍ STYL

Kde se nacházíte: [iROZHLAS.cz](#) / [Zprávy ze světa](#) | Související témata: [Polsko](#) [Polské maso](#) [hovězí maso](#) [Jan Krzysztof Ardanowski](#)

Když vy nám hovězí, my vám pivo, reaguje ministr na kontroly masa dováženého z Polska

Nenecháme se vydírat, pokud budeme muset, oplatíme kontroly polského masa kontrolami českých výrobků, řekl ve středu navečer polským novinářům tammí ministr zemědělství Jan Krzysztof Ardanowski. Zmínil například dovoz českého piva. Reagoval tak na českého ministra zemědělství Miroslava Tomana (za ČSSD), který oznámil, že stát zavádí kontroly zdravotní nezávadnosti veškerého hovězího masa dovezeného z Polska před uvedením na trh.

AKTUALIZOVÁNO Varšava 19:31 20. 2. 2019 (Aktualizováno: 11:33 21. 2. 2019)

Britští poslan
plán Mayové

112/84 (*Humblot*)

Příklad právní úpravy EU: ochrana vod

- Směrnice 2000/60/ES kterou se **stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky**
- Směrnice **98/83/ES o jakosti vody určené k lidské spotřebě**
- Směrnice 2006/7/ES **o řízení jakosti vod ke koupání**
- Směrnice 86/280/EHS o mezních hodnotách a jakostních cílech pro **vypouštění určitých nebezpečných látek**
- Směrnice 2008/105/ES **o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky**
- Rozhodnutí č. 2455/2001/ES **ustavující seznam prioritních látek v oblasti vodní politiky**
- Směrnice 84/491/EHS o mezních hodnotách a jakostních cílech pro vypouštění hexachlorcyklohexanu
- Směrnice 2006/118/ES **o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu**
- Směrnice 2006/44/ES **o jakosti sladkých vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení pro podporu života ryb**
- <https://www.eea.europa.eu/themes/water/interactive/bathing/state-of-bathing-waters>

7. Členské státy neporuší tuto směrnici, pokud:

- nedosažení dobrého stavu podzemních vod, dobrého ekologického stavu nebo případně dobrého ekologického potenciálu nebo neúspěch při předcházení zhoršování stavu útvaru povrchové nebo podzemní vody jsou důsledkem nových změn fyzikálních poměrů v útvaru povrchové vody nebo změn hladin útvarů podzemních vod, nebo

- neúspěch při zamezení zhoršování stavu útvaru povrchové vody z velmi dobrého na dobrý je důsledkem nových trvalých činností, které souvisejí s lidským rozvojem, a

jsou-li splněny všechny následující podmínky:

a) jsou učiněny všechny schůdné kroky k omezení nepříznivých vlivů na stav vodního útvaru;

b) důvody těchto změn nebo úprav jsou výslovně uvedeny a vysvětleny v plánu povodí požadovaném podle článku 13 a dané cíle se každých šest let přezkoumávají;

c) důvody těchto změn nebo úprav vyplývají z nadřazeného veřejného zájmu nebo pokud jsou přínosy pro životní prostředí a společnost při dosahování cílů stanovených v odstavci 1 převáženy přínosy nových změn pro lidské zdraví, udržení ochrany obyvatel nebo udržitelný rozvoj, a

d) prospěšné cíle, které z těchto změn nebo úprav vodního útvaru vyplývají, nelze z důvodů technické neproveditelnosti nebo pro neúměrné náklady dosáhnout jinými prostředky, jež by byly z hlediska životního prostředí významně lepší.

8. Při uplatňování odstavců 3, 4, 5, 6 a 7 členské státy zabezpečí, že nedojde k trvalému vyloučení nebo ústupkům při dosahování cílů požadovaných touto směrnicí v jiných vodních útvarech ležících v téže oblasti povodí a že uplatňování je v souladu se zaváděním jiných předpisů Společenství v oblasti životního prostředí.

9. Je třeba učinit kroky k zajištění toho, aby uplatňování nových ustanovení, včetně uplatňování odstavců 3, 4, 5, 6 a 7, zaručilo přinejmenším stejnou úroveň ochrany jako stávající právní předpisy Společenství.

jeanem vyusteni, usu nebo ceite toku;

"dílčím povodím" rozumí území, ze kterého veškerý povrchový odtok odtéká systémem potoků, řek a případně i jezer do určitého místa vodního toku (obvykle jezero nebo soutok řek);

Právní úprava ČR

Základy: Ústava ČR (preambule, čl. 7: „*Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství.*“) a Listina základních práv a svobod (vlastnictví, právo na příznivé životní prostředí – ale jen v rozsahu zákona, informace o životním prostředí).

Úprava průřezových nástrojů (horizontální právní předpisy)

Zákon č. 17/1992 Sb., [o životním prostředí](#)

- principy, definice, proklamace

zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu ([stavební zákon](#)), zákon č. 100/2001 Sb., o [posuzování vlivů na životní prostředí](#), zákon č. 76/2002 Sb., o [integrované prevenci](#), zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení [ekologické újmě](#) a o její nápravě.

Organizační předpisy: Zákon o [České inspekci životního prostředí](#), zákon o [Státním fondu životního prostředí](#), ale i zákon o obcích, zákon o krajích.

Právní úprava ČR

Složkové předpisy:

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách ([vodní zákon](#)), zákon č. 201/2012 Sb., o [ochraně ovzduší](#), zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně [zemědělského půdního fondu](#), zákon č. 20/1987 Sb., o [státní památkové péči](#) .

Ekosystémy: zákon č. 289/1995 Sb., o lesích ([lesní zákon](#)), [zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny](#).

Ochrana před zdroji znečištění:

Zákon č. 185/2001 Sb., o [odpadech](#), zákon č. 477/2001 Sb., o [obalech](#), zákon č. 258/2000 Sb., o [ochraně veřejného zdraví](#) a nař. vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, zákon č. 350/2011 Sb., [chemický zákon](#), zákon č. 263/2016 Sb., o mírovém využívání jaderné energie ([atomový zákon](#)), zákon č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií, zákon č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty.

Právní úprava ČR

Související úprava

- Občanský zákoník
- Zákon o přestupcích a řízení o nich + doprovodné zákony
- (s úč. k 1.7.2017 zrušil zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích)
- Trestní zákoník
- Zákon o trestní odpovědnosti právnických osob
- Katastrální zákon
- Krizové zákony
- Procesní předpisy
- Kompetenční zákon, zákon o obcích, zákon o krajích

Principy práva životního prostředí

- vyjádřené v mezinárodních, unijních a vnitrostátních pramenech

České právo:

„historicky“ základní principy jsou vyjádřeny v zákoně č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
vliv mezinárodního a unijního práva na zakotvení principů práva životního prostředí do vnitrostátního práva

Význam principů:

základní ideje, interpretační význam (může být závazný!)

Principy práva životního prostředí

- princip nejvyšší hodnoty
- princip vysoké úrovně ochrany
- princip trvale udržitelného rozvoje
- princip přípustné míry znečišťování životního prostředí a princip únosného zatížení území
- princip komplexního pojetí životního prostředí a jeho integrované ochrany životního prostředí
- princip prevence
  - generální, zvláštní
  - jako specifické a svébytné samostatné se z něho vyčlenily např. princip předběžné opatrnosti, princip informovanosti, princip účasti veřejnosti
- princip předběžné opatrnosti (nejistota)
- princip odpovědnosti původce (vč. principu “znečišťovatel platí”)
- princip odstraňování znečištění u zdroje
- princip informovanosti a účasti veřejnosti při ochraně životního prostředí

Nástroje regulace

- Nástroje přímé regulace
- Ekonomické nástroje (nepřímé)
- Dobrovolné nástroje

NÁSTROJE PŘÍMÉ REGULACE

- Obecné nástroje prevence
- Limity znečišťování
- Požadované technologie
- Administrativní nástroje (souhlasy, povolení, stanoviska)
- Zákazy/příkazy (povinnosti subjektů)
- Plošné mechanismy ochrany
- Kontrola, donucení, sankce
- Pravidla pro odstraňování protiprávních stavů

Nástroje regulace

EKONOMICKÉ NÁSTROJE (NEPŘÍMÉ)

Cíl – podporovat ekonomické chování za účelem zlepšení kvality ŽP

Funkce:

- motivační
- zdrojová a kompenzační
- zajišťovací
- internalizace externalit

Nástroje negativní stimulace:

- Poplatky za znečištění životního prostředí
- Poplatky za využívání přírodních zdrojů
- Ostatní poplatky, zajišťovací nástroje, obchodovatelná emisní oprávnění

Nástroje pozitivní stimulace:

- Dotace, subvence a granty poskytované z veřejných rozpočtů
- Zvýhodněné půjčky, úvěry a garance

Nástroje smíšené stimulace:

- Úlevy při placení poplatků
- Daně

Nástroje regulace

EKONOMICKÉ NÁSTROJE (NEPŘÍMÉ)

Environmentální platby: vybrané znečišťovatelské poplatky

Poplatek ze znečišťování ovzduší

- provozovatel stacionárního zdroje uvedený v příloze č. 2
- Výše dle množství emisí znečišťujících látek
- Osvobození v návaznosti na snižování emisí
- 65 % příjem SFŽP, 25 % příjem kraje, 10 % příjem státního rozpočtu (účelová vázanost)

Poplatek za vypouštění odpadních vod

- Do vod povrchových
- ten, kdo vypouští odpadní vody do vod povrchových
- Za objem a úroveň znečištění
- Osvobození celkové nebo dílčí, sleva
- Příjem SFŽP, relativní účelová vázanost
- Do vod podzemních
- oprávněný, který má povolení k vypouštění odpadních vod do vod podzemních
- Osvobození
- Příjem obce

Poplatek za uložení odpadu na skládku

- Původce odpadu
- Základní a riziková složka
- Příjem obce (základní složka) a SFŽP (riziková složka)

Nástroje regulace

EKONOMICKÉ NÁSTROJE (NEPŘÍMÉ)

Trhy s obchodovatelnými kvótami/limity

v ČR/EU systém obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů

Environmentální pojištění

- u činností se zvýšeným rizikem neočekávaných událostí vážně poškozujících ŽP
- jeden ze zajišťovacích institutů
- jaderná škoda (navíc záruka státu)
- havárie způsobená chemickými látkami – dnes zákon č. 224/2015 Sb.
- finanční rezervy či rezervní fondy
- rezerva pro rekultivaci skládky či pro sanaci následků těžby

Zálohové systémy

- vratné zálohované obaly
- rozsah dle nařízení vlády 111/2002 Sb. – zejména pивní láhve
- společné znaky má také povinnost zpětného odběru některých výrobků

Nástroje regulace

EKONOMICKÉ NÁSTROJE (NEPŘÍMÉ)

Nefunkční:

Poplatek za vstup a vjezd do národního parku

- chybí detailní zákonné vymezení → nelze uplatnit
- dříve vybírán v KRNAP
- nepřímo regulováno placenými tzv. průvodci divočinou
- vstupné do „soukromých“ rezervací

Poplatek za kácení dřevin

- chybí prováděcí zákon → nelze uplatnit
- nelze zavést ani vyhláškou obce (nález Pl. ÚS 63/04)
- pouze náhradní výsadba; nevyužitý potenciál

Nástroje regulace

EKONOMICKÉ NÁSTROJE (NEPŘÍMÉ)

Širší souvislosti

Ekonomické nástroje – působení tržních mechanismů

Relevantní trh: Obec, stát, EU, globální trh (technologie, *debt-for-nature swaps*)

Právní úprava trhu: ekonomická zátěž, hospodářská soutěž, státní podpora, omezující opatření

Ekonomizace ochrany životního prostředí

- **Sedmý akční program EU (2013 – 2020) je volně propojený s unijním rozpočtem.**
- Vázanost rozpočtu na env. cíle: Například investice do regionů směřuje od určitého stupně výrazněji k dosažení energetické soběstačnosti a podpory obnovitelných zdrojů (minimálně 20 % u regionů nad 75 % průměru unijního GDP).
- Snahy o přechod na **oběhové hospodářství** (*circular economy*) patrné zejména v regulaci nakládání s přírodními zdroji.
- Cílem oběhového hospodářství je omezení plýtvání, zvýšení produktivity zdrojů, vytvoření nových pracovních míst i zlepšení životního prostředí.
- Jako příklad lze uvést nakládání s odpady, jehož právní úprava přešla od pojetí odpadového hospodářství jako usměrňování proudů jednotlivých druhů odpadů přes regulaci založené na rozlišování materiálů napříč druhy odpadu až k pojetí odpadu coby významného zdroje pro další využití.
- **Environmentální průmysl EU:** roční obrat více než 300 miliard EUR.
- Zátěž z ochrany ŽP x nevyužité příležitosti

Nástroje regulace

EKONOMICKÉ NÁSTROJE (NEPŘÍMÉ)

Výhody

- tržní konformita
- nižší administrativní náklady v porovnání s administrativními nástroji
- ekonomická efektivita
- odstranění znečištění tam, kde to je nejlevnější
- podpora inovací

Nevýhody

- nejistý výsledek
(subjekty se mohou chovat jinak než bylo předpokládáno)
- omezený věcný dopad
(v zásadě neřeší havarijní stavy či akutní stavy, vyloučení používání nebezpečných látek, kdy nestačí nezávazná motivace)

Rizika

- „kouzlo nechtěného“
- nezamýšlené důsledky – např. černé skládky
- vyschlé zdroje
- změna chování znamená menší příjem z poplatků/daní
- „vytloukání klínu klínem“
- podpora biopaliv či FVE (záběr půdy)
- obtížné oceňování přírodních zdrojů i újm na nich
- pro naplnění motivační, internalizační i kompenzační funkce
- politické vlivy a lobby při rozhodování o systému nástrojů
- prostředky nepoužity na ochranu ŽP

Nástroje regulace

DOBROVOLNÉ NÁSTROJE

- veřejnoprávní smlouvy
- dobrovolné programy iniciované veřejnou institucí
- jednostranné závazky znečišťovatelů

Subjekty práva životního prostředí

A. nositelé pravomocí (vykonavatelé veřejné moci)

- Státní orgány
- Veřejnoprávní korporace
- Veřejné stráže
- Jiné subjekty

B. subjekty práv a povinností a adresáti veřejnoprávního působení (dotčené osoby)

- fyzické osoby
- právnické osoby
- specifické postavení: . participanti – „podíl - účast“ při ochraně životního prostředí
- veřejnost
- dotčená veřejnost - např. spolky (dříve občanská sdružení) obecně prospěšné společnosti, zástupce veřejnosti, nadace

Subjekty práva životního prostředí

A. nositelé pravomocí (vykonavatelé veřejné moci)

- Státní orgány
- Veřejnoprávní korporace
- Veřejné stráže
- Jiné subjekty

B. subjekty práv a povinností a adresáti veřejnoprávního působení (dotčené osoby)

- fyzické osoby
- právnické osoby
- specifické postavení: . participanti – „podíl - účast“ při ochraně životního prostředí
- veřejnost
- dotčená veřejnost - např. spolky (dříve občanská sdružení) obecně prospěšné společnosti, zástupce veřejnosti, nadace

Subjekty práva životního prostředí

A. nositelé pravomocí (vykonavatelé veřejné moci)

Státní orgány

- moc zákonodárná
- moc výkonná
- moc soudní

Veřejnoprávní korporace

- územní samosprávné celky
- profesní a zájmová samospráva

Veřejné stráže

Jiné subjekty

- veřejné fondy, veřejné ústavy,
- organizační složky státu, státní příspěvkové organizace státu zřízené ústředními orgány k plnění úkolů na úseku životního prostředí
- další subjekty (např. autorizované osoby)

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Vláda ČR

- vrcholný orgán výkonné moci
- **zákonodárná iniciativa**
- **krizové řízení** - nouzové stavy způsobené mj. živelními pohromami, ekologickými nebo průmyslovými haváriemi. Čl. 5 ústavního zákona č.100/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky: Vláda může vyhlásit nouzový stav v případě, živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty nebo vnitřní pořádek a bezpečnost
- **koncepční činnost** – různé povahy: Politika územního rozvoje, závazná část plánu odpadového hospodářství ČR ve srovnání se státní politikou životního prostředí či surovinovou politikou
- **nařizovací činnost**
- **rozhodovací činnost**
  - výjimečná – např. výjimky ze zákazů ve zvláště chráněných územích (2004-2009)

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Ministerstva

- Ústavní základ – čl. 79
- Ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem
- Ministerstva mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněna (zák. č. 2/1969 Sb. – kompetenční zákon)

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

- „exkluzivní“ postavení ve vztahu k ochraně životního prostředí

OSTATNÍ MINISTERSTVA

- s „**přímými**“ **kompetencemi** ve vztahu k životnímu prostředí
- Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo obrany, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo kultury, Ministerstvo práce a sociálních věcí
- s kompetencemi **ve vztahu k veřejnému zdraví**- Ministerstvo zdravotnictví
- s kompetencemi **souvisejícími** se zajištěním ochrany životního prostředí a otázek souvisejících - např. Ministerstvo financí, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo školství a mládeže

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí

- orgán vrchního státní **dozoru** (§ 19/1 komp.z.)
- **ústřední orgán státní správy** pro kompetence (dle § 19/2 kom.z.)
- ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti povrchových a podzemních vod,
- pro ochranu ovzduší,
- pro ochranu přírody a krajiny,
- pro oblast provozování zoologických zahrad,
- pro ochranu zemědělského půdního fondu,
- pro výkon státní geologické služby,
- pro ochranu horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod,
- pro geologické práce a pro ekologický dohled nad těžbou,
- pro odpadové hospodářství
- pro posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují státní hranice.
- pro myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích.
- pro státní ekologickou politiku ,
- pro systém značení ekologicky šetrných výrobků a služeb
- pro program podporující dobrovolnou účast v systému řízení podniku a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (Program EMAS)
- + dle zvláštních předpisů
- Např. pro oblast integrované prevence a omezení znečištění vznikajícího činnostmi podle § 29 písm. a) zák.č. 76/2002 Sb.
- pro oblast závažných havárií podle § 44 písm. a) zákona č. 224/2015 Sb. o prevenci závažných havárií
- pro předcházení a nápravu ekologické újmy podle § 16 odst. 2 písm. a) zák.č. 167/2008 Sb
- **koordinační funkce** (§ 19 odst. 3 kom.z.)
- **zabezpečení informační systém** o ŽP, vč. plošného monitoringu na území ČR, vč. vazeb na mezinárodní dohody

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Subjekty podřízené Ministerstvu životního prostředí

- rozdílnosti v právní povaze a předmětu činnosti
- **Státní fond ŽP** (zák. č. 388/1991 Sb. o SFŽP), právnická osoba zřízená zákonem (veřejný fond), MŽP jej spravuje
- **Česká inspekce životního prostředí** (komp. z. + zák. č. 282/1991 Sb. + zvláštní zákony)
- **Český hydrometeorologický ústav**, státní příspěvková organizace
- **Cenia** (Česká informační agentura ŽP), státní příspěvková organizace
- **Agentura ochrany přírody a krajiny**, organizační složka státu
- správní orgán (CHKO kromě CHKO Šumava)
- odborné a vědecké funkce
- Hospodaření s majetkem
- **Správy národních parků**
- správní orgán
- odborné a vědecké funkce
- příslušnost hospodařit s majetkem
- **Správa jeskyní ČR**, státní příspěvková organizace
- **Česká geologická služba** – GEOFOND, organizační složka státu
- **Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M.**, státní příspěvkový organizace

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Ministerstvo zemědělství

ústřední orgán státní správy

- pro zemědělství, s výjimkou ochrany zemědělského půdního fondu,
- pro vodní hospodářství, s výjimkou ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod,
- lesů, myslivosti a rybářství, s výjimkou území národních parků
- ve věcech veterinární péče,
- ve věcech rostlinolékařské péče,
- ve věcech péče o potraviny,
- ve věcech péče o ochranu zvířat proti týrání
- pro ochranu práv k novým odrudám rostlin a plemenům zvířat.
- pro potravinářský průmysl

Pozn. „s výjimkou“: kompetence MŽP

Ministerstvo zemědělství řídí

Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci,

Státní veterinární správu České republiky,

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský

Českou plemenářskou inspekci.

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Ministerstvo pro místní rozvoj

ústřední orgán státní správy

- ve věcech regionální politiky,
- územního plánování a stavebního řádu, vyvlastnění,
- investiční politiky

Ministerstvo vnitra

ústřední orgán státní správy

- pro krizové řízení, civilní nouzové plánování, ochranu obyvatelstva a integrovaný záchranný systém,
- požární ochranu,
- pro oblast informačních systémů veřejné správy

Ministerstvo zdravotnictví

ústřední orgán státní správy

- ochranu veřejného zdraví,
- používání biocidních přípravků a uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh.
- ochranu a využívání přírodních léčivých zdrojů, přírodních léčebných lázní a zdrojů přírodních minerálních vod,

součástí Ministerstva zdravotnictví je Český inspektorát lázní a zřidel.

v rámci Ministerstva zdravotnictví – funkce Hlavního hygienika.

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Ministerstvo průmyslu a obchodu

průmysl a životní prostředí obecně

speciálně vazba na integrované povolení (IPPC – nejlepší dostupné techniky (BAT)

podřízené subjekty: Česká obchodní inspekce, Správa úložišť radioaktivního odpadu

Ministerstvo kultury

ústřední orgán státní správy

- pro ochranu kulturních památek

Ostatní ústřední orgány státní správy

Např. Státní úřad pro jadernou bezpečnost, český báňský úřad

Specializované orgány státní správy ve vztahu k ochraně životního prostředí (podřízené příslušným ministerstvům)

- Česká inspekce životního prostředí
- Státní zemědělská a potravinářská inspekce
- Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
- Státní veterinární správa České republiky
- Česká obchodní inspekce

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Územní veřejná správa

Všeobecná územní správa

- kraje – samostatná působnost, přenesená působnost
- obce – samostatná působnost, přenesená působnost

Základní prameny:

Ústava, zákon o obcích, zákon o krajích, jednotlivé zákony a další předpisy z oblasti životního prostředí

Specializovaná územní správa

- krajské hygienické stanice
- obvodní báňské správy
- krajské veterinární správy
- krajské, regionální a oblastní orgány specializovaných státních inspekcí
- správy národních parků
- Regionální pracoviště Agentury ochrany přírody

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Veřejné stráže

Lesní stráž

(lesní zákon)

Stráž ochrany přírody

(zákon o ochraně přírody a krajiny)

Rybářská stráž

(rybářský zákon)

Myslivecká stráž

(zákon o myslivosti)

TZ – úřední osoba (§ 127 odst. 1 písm. a) TZ)

Úřední osobou je fyzická osoba, která byla ustanovena lesní stráží, stráží přírody, mysliveckou stráží nebo rybářskou stráží, pokud plní úkoly státu nebo společnosti a používá přitom svěřené pravomoci pro splnění těchto úkolů

Bližší vymezení vždy v rámci „složkového předpisu“

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Subjekty kontroly veřejné správy

- kontrola vykonávaná zákonodárným orgánem, resp. zastupitelskými orgány
- kontrola vykonávaná soudy
- Kontrola vykonávaná NKÚ
- Kontrola vykonávaná správními orgány
- Kontrola vykonávaná na základě podání občanů
- Kontrola prostřednictvím Veřejného ochránce práv

Subjekty profesní a zájmové samosprávy (veřejnoprávní korporace)

S významem pro oblast životního prostředí zejména

Hospodářská a Agrární komora

mj. viz např. podle § 7 odst. 1 písm. d) zák.č. 76/2002 sb., o integrované prevenci

se mohou hospodářské komory , jejichž předmětem činnosti je prosazování a ochrana profesních zájmů nebo veřejných zájmů podle zvláštních předpisů zúčastnit řízení o vydání integrovaného povolení hájí „své“ zájmy, nicméně mohou se podílet na podobě výsledného rozhodnutí s dopady na životní prostředí

Formy činnosti veřejné správy v oblasti ochrany životního prostředí

Normativní právní akty

- vnější
- vnitřní

Individuální správní akty

- Správní rozhodnutí
- Jiné úkony s povahou individuálních aktů
  - Osvědčení
  - Vyjádření
- Stanoviska
  - Stanoviska
  - Závazná stanoviska
  - Koordinovaná stanoviska
  - Koordinovaná závazná stanoviska
- Jiné úkony
- Evidenční, registrační úkony
- Informační úkony
- Programovací a plánovací úkony

Opatření obecné povahy

Veřejnoprávní smlouvy

Účast veřejnosti na ochraně životního prostředí

Viz samostatná přednáška

Různé způsoby účasti – petice, referenda, přístup k informacím, účastenství v řízení, soudní ochrana

Rozlišování veřejnost (každý) x **dotčená veřejnost** (dotčení jednotlivci nebo spolky)

Jednotlivé fyzické osoby/člověk a právnické osoby

- hájící vlastní zájem („soused“)
- reprezentující zájem kvalifikované skupiny osob (zástupce veřejnosti v ÚP, pokud se námitky na základě věcně shodné připomínky týká životního prostředí)

neformální skupiny fyzických osob bez právní subjektivity

formální skupiny osob podle zvláštních právních předpisů bez právní subjektivity (např. petiční výbor)

formalizované skupiny osob s právní subjektivitou

např. spolky (§ 214 a násl. OZ, zák. č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob) - dříve občanská sdružení, přechodné ustanovení § 3045 OZ

Účast v řízení např. podle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, zákona o ochraně přírody a krajiny, vodního zákona, zákona o integrované prevenci

politické strany,

obecně prospěšné společnosti,

nadace

DĚKUJI ZA POZORNOST!

vomacka@mail.muni.cz

